913/13

Den 15. april 2013 blev i sag nr. 83.374:

xxxx xxxxxxx xxxxxxxx
xxxxxxxxx xxx xxxxx
xxxx xxxxxxx

mod

AP Pension
Østbanegade 135
2100 København Ø

afsagt

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstageren har arbejdsmarkedspensionsordning i AP Pension. Hun klager ved sin advokat over, at selskabet pr. den 31/10 2011 har stoppet udbetalingen ved tab af erhvervsevne.

Selskabet har udbetalt midlertidige ydelser i perioden fra den 1/2 2009 til den 31/10 2011. Med henvisning til at klagerens generelle erhvervsevne ikke er nedsat i dækningsberettigende grad, har selskabet afvist at udbetale yderligere.

Forsikringen giver ret til udbetaling ved tab af erhvervsevne, hvis klagerens erhvervsevne nedsættes til 1/2 eller mindre af den fulde erhvervsevne.

Klageren, der er født i 1956, er uddannet frisør. Hun har siden 1978 hovedsageligt arbejdet som frisør, indtil hun den 2/10 2008 blev sygemeldt pga. gener i den ene skulder. Hun blev sidenhen opereret i skulderen i henholdsvis oktober 2008 og oktober 2010.

I lægeattest udfyldt af klagerens praktiserende læge den 5/10 2011 fremgår bl.a.:

"

3 a) Diagnose angivet på dansk og latin:	1. Dansk: Afklemningssyndrom i venstre skulderled 1. Latin: Afklemningssyndrom i ve. skulder 2. Dansk: Slidgigt i led imellem kraveben og skulderblad 2. Latin: Acromioclaviculærleds artrose

Hvad oplyser patienten? b) Hvornår opstod sygdommen eller skaden ifølge patienten? c) Hvornår blev der ydet lægehjælp første gang ifølge patienten?	Ved flere sygdomme/symptomer/skader kan supplerende ark vedlægges. Dato: oktober-november 2006 Dato: 23/11 2006 Klokken: Vides ikke	
4 a) Oplyser patienten, at behandling er påbegyndt? **Besvares kun, hvis ja til 4 a)** b) Oplyser patienten, at behandlingen følges?	**NEJ JA** ☐ ☒ ☐ ☒	Hvis **JA**: Hvornår? 2/10 2008 Hvilken behandling? operation i ve. skulder Hvor? Regionshospitalet … Ortopædkir. afd. Behandlingens forventede varighed? Vedvarende behov for smertestillende behandling. Er afsluttet ifht. fysioterapi og kirurgi. Hvis **NEJ**, hvorfor ikke? _____
5 a) Hvad vurderer du, årsagen er til sygdommen eller skaden? b) Har patienten dig bekendt tidligere haft sygdomme, klager eller symptomer i samme region? c) Skønner du, at tidligere sygdomme eller andre forhold har haft nogen form for indflydelse på den nuværende skade eller sygdom eller har forværret dens følger?	**NEJ JA** ☒ ☐ ☒ ☐	Længerevarende overbelastning af skulder Hvis **JA** hvilke? _____ Hvis **JA** hvilke? _____ Dato for tidligere sygdom/skade: _____
6 Har patienten i forhold til det oplyste i spørgsmål **3 a)** været: a) indlagt, behandlet eller undersøgt på sygehus, hospital, privatklinik, laboratorium, ambulatorium eller andet behandlingssted (herunder røntgenklinik og fysiurgisk klinik)? b) i behandling, henvist til eller undersøgt af læge, speciallæge, kiropraktor, fysioterapeut eller anden behandler?	**NEJ JA** ☐ ☒ ☐ ☒	Hvis **JA**: Hvor? Regionshospitalet … ortopædkir. afd. Hvornår? 2/10 2008 samt d. 7/10/2010 Hvor længe? Dagkirurgiske indgreb, 1 dag begge gange. Hvor? Fysioterapeut …, Kiropraktor … Hvornår? fra 3/11 2010 Hvor længe? 8 uger

7 a) Oplyser patienten at have været sygemeldt i det aktuelle forløb?	**NEJ JA** ☐ ☒	Hvis **JA**: 1) Fra: 2/10 2008 Til: vedvarende sygemeldt ☒ På fuld tid ☐ På deltid: _____ 2) Fra: _____ Til: _____ ☐ På fuld tid ☐ På deltid: _____ **Ved yderligere perioder kan supplerende ark vedlægges.**
b) Oplyser patienten at have genoptaget arbejdet?	☒ ☐	Hvornår? _____
8 Mener patienten at kunne: a) deltage i sit hidtidige arbejde?	**NEJ JA** ☒ ☐	Hvis **JA**: Fra hvornår? _____ ☐ På fuld tid ☐ På deltid: _____
b) varetage sine daglige funktioner i øvrigt?	☐ ☒	Fra hvornår? har kunnet varetage funktioner delvist i hele forløbet. ☐ Fuldt ud ☒ Delvist

"

Som led i vurdering af klagerens arbejdsevne har hun fra august 2009 gennemført tre arbejdsprøvningsforløb.

Af Arbejdsevnevurderingsjournal ajourført den 8/6 2012 fremgår om forløbene bl.a.:

"**Faglige/praktiske kompetencer**

Oplysninger om borgeren
…
Arbejdserfaring
08-06-2012 **Værkstedsvurdering fra Jobkompagniet fra d. 24-5-12**

Godkendt
Uddrag:
Sammenfattende vurdering og konklusion
På baggrund af forløbet på Jobkompagniet … vurderes det, at [klagers] arbejdsevne er væsentligt nedsat. Begrundet smerter i begge skulder, arme og knæ, - efter at have arbejdet som selvstændig frisør i ca. 30 år.
[Klagers] arbejdstempo er, ved den opgave, som er bedst håndterbar for hende, højt - ca. 80 90%, men i max 10 min. Herefter må hun holde pause. Tempoet er dalende op af dagen, hvor arbejdstempoet er observeret til max. 50%. Hun mærker ikke smerten, imens hun arbejder, men efter max. 15 min. kan hun ikke ignorere smerten mere og må holde en pause.
Se her mere detaljeret beskrivelse under 'Grundlæggende praktiske kompetencer'.

[Klager] er tydelig arbejdsvant. Hun tager selv initiativ i forhold til at komme i gang med opgaverne og er fleksibel i forhold til at prøve nyt.
[Klager] forstår arbejdsinstruktioner og kan herefter udføre arbejdet.

Det vurderes, at [klager] har følgende ressourcer:
- Stærk arbejdsidentitet og arbejdsmoral
- Godt håndelag og kvalitetsbevidsthed
- Pligtopfyldende
- Venlig og imødekommende.
- Ansvarlig og pligtopfyldende.

Det vurderes, at [klager] har følgende barrierer:
- Mange smerter fra skuldre, arme og højre knæ.
- Kan kun bruge sine arme i kort tid af gangen.
- Har brug for pause efter ca. 10 15 min.
- Skal arbejde med albuerne tæt ved kroppen.
- Bilkørsel er meget vanskeligt pga smerter og afstanden mellem hjem og arbejde bør derfor være kort.
- Meget nedsat energi og stor træthed på grund af smerter.
- Behov for nedsat arbejdstid.
-

08-06-2012 **Status fra Jobkompagniet fra d. 24-5-12**
Godkendt Status fra Jobkompagniet fra d. 24-5-12
Procesbeskrivelse
Inden start på forløb blev der holdt indledende samtale med deltagelse af [klager] og undertegnede. [Klager] fortæller her, at hun er meget smerteplaget - primært skuldersmerter - og at hun får svært ved at gennemføre en arbejdsprøvning. Det er tydeligt for undertegnede at se, både under denne og de efterfølgende samtaler, at [klager] har smerter, hun tager sig til skuldrene og har svært ved at finde ro.

Efter 1 uge på værkstedet melder [klager] tilbage til både værkstedsleder og undertegnede, at hun har så mange smerter i skuldrene, at hun ikke finder det forsvarligt, at hun skal tage turen til … 4 dage om ugen. [Klager] foreslår selv, at mødetiden sættes ned til 3 dage om ugen, så hun har hver anden dag til at restituere. Den 28.03.2012 aftales det med sagsbehandler …, at mødetiden ændres til 3 dage/ugen - mandag, onsdag og fredag.

[Klager] har gennem de 8 uger på Jobkompagniet været afprøvet i combi-/montageværkstedet, hvor hun har været beskæftiget med pakkeopgaver - alle i kategorien let.
Mødetiden var fra starten aftalt til mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 9.00-14.00 - ialt 20 timer/ugen. I anden uge af forløbet nedsat til 15 timer/ugen - mandag, onsdag og fredag i tidsrummet 9.00-14.00. [Klager] er mødt 14 ud af 22 mulige fremmødedage - 7 fraværsdage skyldes sygdom og en enkelt dag lukket på værkstedet på grund af personaledag. [klager] har meldt rettidig afbud ved sygdom - hun er bl.a. registeret som fraværende henholdsvis sidst i marts og først i april p.g.a. virus - altså 4 fraværsdage som ikke kan relateres til henvisningsårsagen. De øvrige fraværsdage skyldes smerter i primært skuldre/arme.

Der blev fra starten - efter anmodning fra værkstedsleder - aftalt med sagsbehandler, at der skulle iværksættes arbejdspladsindretning for [klager] på værkstedet. Se vedhæftede notat fra fysioterapeut …

Der er under forløbet løbende afholdt samtaler mellem [klager] og undertegnede, ligesom der har været en tæt daglig kontakt mellem [klager] og værkstedsleder.
Værkstedsleders tilbagemeldinger til undertegnede har bl.a. været, at [klager] er mødestabil, har en høj arbejdsmoral, er samarbejdsvillig - herunder villig til at afprøve forskellige arbejdsopgaver, er kvalitetsbevidst og at hun generelt opleves som imødekommende og venlig, både

overfor kollegaer og personale. Overfor disse ressourcer står massive helbredsmæssige gener - primært i skuldrene, som gør det svært for [klager] at udføre opgaverne på værkstedet. [Klager] er i perioder - specielt i starten af forløbet - observeret som trist og modløs over ikke at kunne præstere. Disse frustrationer er også kommet til udtryk under samtalerne med undertegnede, men [klager] har været god til at sætte ord på og det har været tydeligt, at hun - som forløbet er skredet frem - er fast besluttet på, at ville gennemføre arbejdsprøvningen på trods af smerterne.

[Klager] oplyser, at både skuldre- og knæsmerter er forværret under forløbet, hvilket skyldes en kombination af udførelse af arbejdsopgaver på værkstedet og kørslen frem og tilbage til Jobkompagniet. Smerterne i skuldrene er tiltagende og forværres under opgaveudførslen, hvor hun bruger hænder/arme ud fra kroppen og opgaver forbundet med vrid.
[Klager] beskriver det således; 'efter 20 minutters arbejde har jeg det som om, jeg har været på arbejde hele dagen'.

På en smerteskala fra 1-10 - hvor 10 er værst, oplyser [klager] smerterne til 6 før opstart af arbejdsprøvningen og til slut i forløbet på 8, hvilket hun forklarer med, at 'jeg bruger mange kræfter og bruger mig selv fysisk på værkstedet'. [Klager] oplyser, at hun ikke har haft fysisk overskud til de hjemlige gøremål - 'du skulle se hvordan mit hus ser ud lige nu'. [Klager] fortæller, at hun har en aftale med sin datter om at hjælpe til med rengøringen, og forklarer; 'jeg har altid været meget selvstændig - er hårdt, at jeg f.eks. ikke kan skrælle kartofler, jeg støvsuger i små bidder - jeg er frygtelig afhængig af andre, og i endnu større grad nu her i forbindelse med arbejdsprøvningen'.

Sagsbehandler … er løbende under forløbet - bl.a. pr. mail den 30.03.2012, 25.04.2012 og 02.05.2012 - orienteret om, at [klager] er væsentlig påvirket smertemæssigt i forbindelse med arbejdet, at hun ikke har været i stand til at være her de aftalte timer på fremmødedagene og at køreturen til og fra Jobkompagniet er en helbredsmæssig udfordring. Til sidst i forløbet oplyser [klager], at det ikke, som hun ellers forventede, har gjort nogen forskel helbredsmæssigt kun at møde hver anden dag, hvilket også er personalets vurdering.

Der har under forløbet været fokus på pausemønstret. [Klager] er blevet opfordret til at holde helbredsbetingede pauser efter behov, ligesom hun har haft mulighed for at trække sig tilbage i hvilerummet. Sidstnævnte har ikke været muligt for [klager], og hun forklarer hvorfor; 'jeg kan ikke hvile, for mig er det at hvile lig med at gå rundt - jeg har uro i kroppen p.g.a. smerter, så jeg kan ikke ligge på en sofa eller sidde i en stol i længere tid'. Derfor har [klager] ofte valgt at gå en tur, som en del af pausemønstret.

På forespørgsel om fremtidig tilknytning til arbejdsmarkedet svarer [klager] , at hun - på trods af at hun gerne vil arbejde - nu ikke ser det som muligt, at udføre et stykke arbejde - 'jeg kan ikke rigtig byde ind med noget på grund af smerterne'.

Vurdering og konklusion:
[Klager] vurderes, at have en høj arbejdsmoral og grundlæggende gode faglige og sociale kompetencer. Arbejdsprøvningen i montageværkstedet er foregået i de mindst fysisk belastende rammer og under hensyntagen til [klagers] helbredsmæssige forhold. På trods af dette, vurderes den effektive arbejdsindsats til under 1 time daglig - beregnet ud fra en mødetid på 3 timer dagligt (den noterede gennemsnitlige fremmødetid) 3 dage om ugen og fratrukket helbredsbetingede pauser og nedsat arbejdstempo.

På baggrund af forløbet på Jobkompagniet … vurderes det, at [klagers] arbejdsevne er væsentlig nedsat/ringe. Der kan ikke umiddelbart peges på andre arbejdsområder, hvor funkti-

onsevnen kan forventes øget. Det vurderes, at [klagers] barrierer i forhold til arbejdsmarkedet - jf. værkstedsvurderingen - er af en sådan grad, at det er svært at pege på relevante fremtidige beskæftigelsesmuligheder.
…
29-12-2011 Praktik i … 2011
Godkendt
Virksomhedspraktik i … fra d. 24-5-11 til d. 24-8-11:
Formål: Formålet er at få afklaret arbejdsevnen, hvilke opgaver der kan lade sig gør , beskrivelse af hvilke hensyn pgl skal have.

Mødetide: 10.00 til 14.00 4 dage. tirsdag, onsdag, torsdag og fredag i alt 16 timer om ugen, - målet er at hæve timeantallet stille og roligt så pgl kan finde ud af hvad der er muligt at klare.

Arbejdsopgaver: forfaldende butiksarbejde, ophængning af vare, og i selve opstarten at komme ud på arbejdsmarked.

Hensyn: Der skal tages hensyn til skulder og tungeløft, pgl fortæller at hun har en tendens til at bare gøre det uden at tænke over konsekvensen.

Opfølgning fra d. 28-9-11
Praktikperiode: første periode 24-05-2011 til 24-08-2011, pgl er forlænget indtil der er en afklaring på det videre forløb dog kun til den 24-11-2011.

Status:
Pgl fortæller at hun har været rigtig glad for at komme af sted, ud at møde andre og have noget at give sig til. Arbejdsopgaverne fortæller pgl at opgaverne har været skånsomme, pga lave vægt og at arbejdspresset ikke er voldsomt og vedvarende. Der har været mulighed for de pauser der skal til.

Ang. heldbred fortæller pgl at hun tager en facade på (smilene) og bider smerten i sig, pgl fortæller at hun ikke vil vise kunder eller stedet at hun har meget ondt. Pgl fortæller at efter hun har været på arbejde skal hun hjem og hvile for at kunne klare resten af dagen.

… (ejer) fortæller at pgl er dygtig og hun kan mærke at hun har kundetjekke, pgl er smilende og udfør de opgaver som der er i butikken, hænge tøj op, gå til hånde plus kundepleje som pgl er meget dygtig til. [Ejer] fortæller at pgl er så professionel at kunder og Ida selv ikke opdager at hun har ondt af smerter, men kan se når de kommer i baglokalet og ingen kunder er så har pgl smerter. Ang. arbejdstiden så startede den ud på 16 timer (fordelt på 4 dage) men hurtigt sat ned til 12 timer (3 dage) pga pgl havde smerter. Den sidste periode har pgl sat timerne yderlig ned så det kun er to dage (af 3-4timer). Grunden til dette er at hvis pgl havde 3 dage var der en dag som pgl var syg.

Ut og pgl har igennem forløbet snakket om hvilke muligheder der er for pgl og hendes situation. Pgl fortæller at det er meget svært at acceptere, at hun ikke kan det som hun kunne før og dette har en stor påvirkning på psyken. Pgl fortæller at det har så stor en indflydelse at hun tænker på at give op.
Pgl har talt med lægen og er blevet henvist til psykolog, som har været en stor hjælp for pgl. Pgl fortæller at starten ved psykologen var svær, men absolut har gavnet hende.

Ut vurdering af denne virksomhedspraktik er at pgl arbejder meget professionelt og de timer pt 6 timer er der, svare til 80-90 %, pga pgl skal have hjælp til de større kasser.

Ang. andre afprøvninger kan ut ikke peger på andre områder som er mere skånsom end den som pgl er i.
…
29-12-2011 **Praktik i tidligere kommune**
Godkendt Virksomhedspraktik på … i perioden fra d. 1-8-09 til d. 31-12-09:
Opfølgning fra d. 18-9-09 - fra journal fra … Kommune:

Tilstede [klager], arbejdsgivere … samt Ut (jobkonsulent …).

Funktionsniveau
[Klager] fortæller, at hun er stabiliseret på 20 timer i receptionist funktioner. Hun er meget glad for arbejdet og mener, det er foreneligt med hendes helbred.
Hun har fortalt, at hun de sidste 14 dage har nedsat tempoet i arbejdet og har undgået fysisk belastende arbejde. Hun oplyser, at hun pt. arbejder med at skulle bremse sig selv for at undgå overbelastning.

Timer
[Klager] har både morgenvagter (7-12) og aftenvagter (17-22). Hun arbejder 4 dage om ugen.
[Klager] fortæller, at det er arbejdstidens længde der er et problem.

Arbejdsgivere
Fortæller, at de er glade for at have [klager] i praktik. Hun er positiv og energisk.
[Klager] har mange forskellige funktioner og er en blæksprutte. De vurderer, at [klager] har fået mere ro på, efter hun kun arbejder 20 timer. [klager] er ikke så god til at holde pauser.

Fritid
[Klager] fortæller, at hun laver dagligdags gøremål når hun kommer hjem. Hun prøver at holde sig i gang indtil ved ca. 24-tiden.

Aftale
Vi aftaler, at [klager] indenfor de næste 3 uger skal øge arbejdstiden til 37 timer. Hun skal arbejde 5 dage i stedet for 4 dage. Formålet med praktikken er forsat raskmelding til ordinære vilkår og den største udfordring ligger pt. i, at [klager] skal få mere ro ind i arbejdet og i fritiden og undgå fysisk belastende funktioner. Endvidere skal hun blive bedre til at holde nogle pauser, hvor hun ikke laver noget praktisk og hvor hun slapper helt af.

Jobkonsulent vurdering
[Klager] måtte nedsætte arbejdstiden fra 32-20 fordi hun oplevede forværring ved arbejdet på 32 timer. [Klager] havde svært ved at bremse sig selv og hun udførte uhensigtsmæssigt fysisk belastende arbejde. [Klager] arbejder i et højt tempo og har svært ved nedsætte dette. Det er min vurdering, at [klager] kan komme op på 37 timer, hvis hun undgår fysisk belastende arbejde, afholder flere pauser samt nedsætter tempoet.
…
Materielle forhold og nedværk

Oplysninger om borgeren
…
Sociale netværk
…
17-11-2011 **Oplysninger fra [klager] fra d.11.04.2011**
Godkendt

Har et par venner, der ikke er på arbejdsmarkedet mere. De synes, det er ok (at jeg ikke er i arbejde) - ved godt at jeg har knoklet det meste af tiden.
Passer hus og have, har en datter hjemme, der tager en hånd med, når jeg ikke selv kan.
Prøver at løse mine problemer selv, ellers har jeg to gode venner, der lægger øre til.
…
Konklusion

Vurderinger
Sagsbehandlers konklusion
19-06-2012

Godkendt
Det drejer sig om en 55-årig kvinde, [klager], som modtager kontanthjælp.
[Klager] blev sygemeldt i 2008 pga. dårlig skulder. Hun modtog derefter sygedagpenge, som stoppede i nov. 2009. [Klager] har efterfølgende modtaget supplerende kontanthjælp pga. invalidepension fra AP-Pension. Der har også været perioder uden kontanthjælp.
[Klager] er uddannet frisør og har arbejdet inden for dette fag i mange år også som selvstændig frisør.
[Klager] er fraskilt og har 3 børn over 18 år, hvoraf den yngste bor hjemme hos [klager].
[Klager] har været igennem forskellige afklaringsforløb.
[Klager] var i tidligere bopælskommune i praktik på … i 5 mdr. i 2009. [Klager] havde receptionistfunktioner. Det blev vurderet, at arbejdstiden måtte nedsættes fra 32 til 20 timer om ugen pga. helbredsmæssige problemer. Det blev også vurderet, at [klager] vil kunne komme op på 37 timer, hvis hun undgår fysisk belastende arbejde.
[Klager] var i 2011 i praktik i … i 3 mdr. i 2011. [klager] begyndte med 16 timer pr. uge fordelt på 4 dage og sluttede med at arbejde 2 dage á 3-4 timer.
[Klager] blev henvist til et afklaringsforløb på ... Formålet var en afklaring af arbejdsevnen via en afprøvning. … valgte ikke at iværksætte en arbejdsprøvning, og lavede i stedet en vurdering af [klager] ud fra de oplysninger der allerede var i sagen. [Klager] blev efterfølgende henvist til Jobkompagniet i …, hvor formålet var afklaring af arbejdsevnen. Det vurderes af Jobkompagniet, at [klagers] arbejdsevne er meget nedsat/ringe. Der kan ikke umiddelbart peges på andre områder, hvor funktionsevnen kan forventes øget. Det vurderes også, at [klagers] barrierer ift. arbejdsmarkedet er af en sådan grad, at det er svært at pege på relevante fremtidige beskæftigelsesmuligheder.

[Klager] er blevet opereret i venstre skulder i 2008 og 2010 pga. slidgigt og har stadig smerter. [Klager] er flere gange blevet opereret i knæet pga. en korsbåndslæsion og har efterfølgende fået konstateret slidgigt i knæet.
[Klagers] helbredsmæssige situation har påvirket hende meget, hvilket har betydet, at [klager] har fået en depression.
I lægeskønnet vurderes det, at [klagers] arbejdsevne ikke kan bedres gennem yderligere behandling. Det vurderes også, at den praktiske afprøvning peger på en arbejdsevne langt under, hvad der vil gøre beskæftigelse realistisk - selv på fleksjobvilkår.

Samlet vurderes det, at [klagers] arbejdsevne ikke kan forbedres ved yderligere aktiverings-, revaliderings- og andre beskæftigelsesmæssige foranstaltninger, samt at hendes arbejdsevne ikke lader sig anvende til selvforsørgelse og heller ikke med skånehensyn. Dette begrundes i de beskrevne helbredsmæssige årsager.
Det vurderes, at [klagers] arbejdsevne er varigt nedsat i betydelig grad."

I ortopædkirurgisk speciallægeerklæring af den 15/3 2012 hedder det bl.a.:

"**Vedrørende skulderen:**
Patienten fik i år 2008 flere og flere gener fra venstre skulder. Har primært været forsøgt blokadebehandlet med steroid. Efterfølgende var der sluttelig ingen effekt af steroidblokaden, hvorfor patienten blev indstillet til dekompression. Patienten blev artroskopisk dekomprimeret. Synes ikke rigtig der var nogen effekt af operationen, nok snarere en forværring. Havde en konstant følelse af murren i skulderen. Pga. den manglende effekt blev patienten reopereret i år 2010, ligeledes uden effekt. Patienten har fortsat mange smerter i venstre skulder og kan ikke lave simple ting som bade og vaske hår. Hun har nabokonen til at hjælpe hende med at vaske hår en gang eller to om ugen.

Patienten bliver labil i forbindelse med at hun fortæller dette og får tårer i øjnene. Hun klarer at holde sit eget hjem på nær tungere rengøring såsom støvsugning og gulvvask, som datteren hjælper med. Hun har problemer med at skrælle kartofler og løfte ting ud fra kroppen. Føler at skulderen falder ud. Kan godt nå op på hylder, men har svært ved at sove på venstre skulder. Får herefter smerter. Drejer sig og vender sig hele natten.

Vedrørende knæet:
Hvad angår knæet, hæver det op hvis hun går 5 km. Kan gå omkring 2 km. Hvis hun går 2 km er der ingen tegn til hævelse i knæet. Der er ingen aflåsningstilfælde af knæet. Patienten kan ikke komme ned i hugsiddende stilling.

Aktuelle

Objektivt
Alderssvarende udseende. Pæne farver. Bevæger sig besværet ved afklædning da hun skal tage trøje over hovedet.
Ad columna cervicalis: Der er fri bevægelighed i columna cervicalis. Hagen sættes på sternum. Der ekstenderes til 45°, sideroteres 80/80 og sideflekteres 40/40. Der er nedsat elevationskraft bilateralt over begge skulderled. Patienten kan maksimalt flektere venstre skulder til omkring 70-90°. Ved abduktion er det endnu mindre, der kan hun maksimalt flektere op til 60°. Kan ikke bringe venstre arm/hånd bagom nakken. Kan lige akkurat bringe højre arm bagom nakken, hvis hun lægger hovedet ned. Kan bringe begge hænder bagom lænden. Se billeder. Svarende til begge albueled er der normal god kraft og der bevæges fra 0 til blød-delsmodstand, uden sideforskel. Der er egal, god håndtrykskraft og normal bevaret sensibilitet bilateralt på hånd og fingre. Svarende til højre hånds 4. finger er en tidligere traumatisk amputation svarende til PIP-leddet, ingen sequelae efter dette.
Ad columna thoracalis: I.a.
Ad columna lumbalis: I.a.
Der er normal hæle- og tågang og finger-gulv-afstand til 0. Der er negativ Laséque bilateralt og god kraft over hofte, knæ og fod samt tåled, kraften kan ikke brydes. Der er normal bevaret sensibilitet, bilateralt, på begge underekstremiteter fraset område omkring venstre knæ, hvor patienten tidligere er opereret for forreste korsbåndslæsion. Der er svær skurren og 'klunken' ved bevægelse af venstre knæ. Der er ingen hævelse dags dato. Der er atrofi af venstre knæ mod højre, hvor højre måler 44 cm i omkreds, mod venstre knæs 41 cm i omkreds.

Resume og konklusion
Nu 56-årig kvinde, altid fuldtidsbeskæftiget frem til aktuelle, hvor hun får lavet subakromial dekompression svarende til venstre skulder. Siden har patienten ikke kunnet komme tilbage til arbejdsmarkedet. Patienten har svær nedsat bevægelighed i primært venstre skulder, men også højre skulder som gør hun ikke selvstændigt er i stand til at vaske hår. Dertil kommer en

svær slidforandring i venstre knæ, som følge af 2 tidligere korsbåndsoperationer med artrose til følge. Umiddelbart er der ikke yderligere udredningsmuligheder hvad angår skulderen.
Der er ej heller yderligere behandlingsmuligheder som vil kunne bedre hendes tilstand i skuldrene. Hvad angår knæet, kan patienten på længere sigt udstyres med en knæprotese, som formentlig i væsentlig grad vil tage smerterne ved belastning. Umiddelbart kan der ikke indenfor den kommende tid forventes bedring. Tilstanden er ikke stationær. Der er overvejende sandsynligt, at patienten vil forværres over tid som alderen skrider frem. Således at generne fra begge skuldre forværres ligesom knæartrosen vil forværres over tid. Den generelle erhvervsevne synes nedsat i tungt manuelt arbejde og patienten vil ikke kunne fungere i sit tidligere erhverv som frisør. Såfremt patienten kunne revalideres til et ikke-belastende/gangbelastende erhverv/skulderbelastende erhverv, kunne hun formentlig indplaceres i normal arbejdstid. Da patienten kun har 7 års skolegang, virker det urealistisk at patienten kan omplaceres til et andet erhverv end egentlig fabriksarbejde eller lignende, hvilket formentlig vil overbelaste hendes overekstremiteter, venstre skulder og evt. også knæet. På basis heraf skønnes den generelle erhvervsevne nedsat. Patienten vil kunne fungere i et erhverv uden længere gang, uden tungere belastning på skulder og knæ. Det er dog vanskeligt egentlig at påvise et erhverv, som patienten vil kunne fungere i med en 7-årig skolegang. Umiddelbart findes der overensstemmelse mellem anamnese, det angivende funktionsniveau og sammenholdte objektive undersøgelse. Der henvises i øvrigt til den vedlagte billeddokumentation fra den objektive undersøgelse specifikt rettet mod bevægeligheden af skulder. Der foreligger, som anført, en MR-scanning af knæet som viser universel artrose.

Diagnose:
Arthrosis articulatio acromio clavicularis bilateralis prim. sin. operata."

Klageren blev den 16/8 2012 bevilget offentlig førtidspension pr. 1/9 2012.

Klagerens advokat har i brev af den 4/10 2012 vedlagt klageskemaet til nævnet bl.a. anført:

"I tilslutning kan jeg oplyse, at der ønskes udbetaling af invalidepension fra AP Pension med begrundelse i, at [klager] opfylder betingelserne for at få udbetalt invalidepension fra AP Pension i henhold til forsikringsaftale, jfr. sagens bilag ..

Sagen har været rejst af min klient direkte overfor AP Pension, og undertegnede har den 15.december 2011, sagens bilag 2, tilskrevet AP Pension. Korrespondance med AP Pension førte desværre ikke til det for min klient ønskede resultat, og AP Pension har senest den 17.juli 2012 meddelt afslag, sagens bilag …

Min klient er den 16.august 2012 blevet indstillet til førtidspension, jfr. bilag …, og jeg skal på baggrund heraf konkludere, at min klient har ret til at få udbetalt forsikringsydelserne."

Selskabet har i brev af den 2/11 2012 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"[Klager] har i perioden fra 1. februar 2009 til og med 31. oktober 2011 fået udbetalt midlertidig invalidepension fra AP Pension. Midlertidig invalidepension udbetales i overensstemmelse med aftalegrundlaget i en begrænset periode, hvor det blandt andet afgørende for udbetaling af invalidepension, om [klagers] erhvervsevne er nedsat i dækningsberettiget grad i *eget* erhverv som frisør.

11. 83.374

Afgørende for, hvorvidt [klager], efter ophør af midlertidig invalidepension er berettiget til yderligere invalidepension fra AP Pension, er, hvorvidt den *generelle* erhvervsevne er varigt nedsat i dækningsberettiget grad. Det vil sige erhvervsevnen i *alle* erhverv og ikke kun [klager]s tidligere erhverv. Sagen drejer sig derfor om, hvorvidt [klagers] generelle erhvervsevne er varigt nedsat med mindst halvdelen.
…
[Læge] vurderer således ud fra sin objektive undersøgelse af [klager], at [klager] kan varetage en funktion uden længere gang og uden tungere belastning på skulder og knæ på *fuld tid.* Eftersom [klagers] erhvervsevne skal vurderes i alle erhverv og ikke som tidligere i forhold til [klager]s erhverv som frisør, er det AP Pensions vurdering, at [klager] kan varetage en funktion med rette skånehensyn på fuld tid i overensstemmelse med vurdering og i hvert fald på mindst halv tid.
…
De arbejdsprøvninger som [klager] har gennemført, har efter AP pensions vurdering ikke iagttaget rette skånehensyn. Således udtaler [klager] selv, at arbejdsprøvningen på værkstedet er hård fysisk ligesom en funktion i en tøjbutik heller ikke synes at iagttage rette skånehensyn.

Yderligere skal opmærksomheden henledes på, at det fremgår af forsikringsbetingelserne, at erhvervsevnenedsættelsen skal skyldes helbredsmæssige forhold. Forhold som kørselsafstand til arbejdsprøvning og alder er faktorer, der kan indgå i de offentlige myndigheders vurdering af arbejdsevnen, men som efter aftalegrundlaget ikke er faktorer, der indgår i AP Pensions vurdering af erhvervsevnen.

[Klagers] advokat gør i klagen til Ankenævnet for Forsikring opmærksom på, at [klager] er blevet indstillet til førtidspension. Det skal i den forbindelse præciseres, at en mulig tilkendelse af offentlig førtidspension ikke skaber formodning for at klager er berettiget til udbetaling fra AP Pension. Tilkendelse af offentlig førtidspension baseres på en samlet vurdering af 12 kriterier, hvoraf helbredet kun er et enkelt. Som det fremgår af forsikringsbetingelserne er det afgørende for bevilling af invalidepension fra AP Pension, derimod om erhvervsevnen er nedsat på grund af helbredsmæssige forhold. AP Pension foretager derfor en helbredsmæssig vurdering. Dertil skal det præciseres, at AP Pension ikke er bundet af en offentlig tilkendelse af førtidspension. Dette er i overensstemmelse med Ankenævnet for Forsikrings praksis. Der henvises til kendelse 73231, hvor forsikrede havde dækning ved erhvervsevnenedsættelse på 1/2. Forsikrede var tilkendt offentlig førtidspension. Nævnet fandt desuagtet ikke, at forsikrede opfyldte kriterierne for udbetaling, hvorfor selskabet fik medhold.

Ud fra ovenstående fastholder AP Pension, at [klager] ikke med tilstrækkelig sandsynlighed har dokumenteret, at hendes generelle erhvervsevne, det vil sige erhvervsevnen i alle erhverv er varigt nedsat med mindst halvdelen. [Klager] kan varetage en funktion med rette skånehensyn, det vil sige uden længere gang og uden tungere belastning på skulder og knæ - fx billetslag i svømmehal, kustode, parkeringsvagt - på *fuld tid."*

Klagerens advokat har i brev af den 19/11 2012 til nævnet heroverfor bl.a. anført:

"Det fastholdes, at [klager] er berettiget til at få udbetalt invalidepension i henhold til AP Pensions forsikringsvilkår. Det gøres gældende, at hun er berettiget til udbetaling i perioden 1.november 2011 og fremadrettet.

AP Pension spekulerer i sit indlæg meget over, om den arbejdsprøvning, der har været gennemført, om den har været fornuftig i forhold til [klager]. Det antydes, at [klager] har begæret arbejdsprøvning tilrettelagt, mødetidspunkterne nedsat, ligesom hun i øvrigt har været fravæ-

rende på grund af øvrig sygdom i perioder, og altså konkluderende, at arbejdsprøvningen ikke har været iagttaget med de rette skånehensyn.

Jeg skal henvise til konklusionerne i Jobkompagniets udtalelse af 24. maj 2012
…
På denne baggrund forekommer det yderst teoretisk, at der skulle forefindes jobmuligheder for [klager], og jeg skal derfor afvise A P Pensions betragtninger om, at hun ku passe billetsalg i en svømmehal."

Selskabet har i brev af den 14/12 2012 til nævnet dette bl.a. bemærket:

"Brevet giver imidlertid anledning til en række præciseringer.

Det skal således præciseres, at AP Pension udelukkende forholder sig til de faktiske oplysninger i det materiale som foreligger i sagen, hvilket blandt andet belyses ved, at AP Pension citerer direkte fra akter såvel som journaler. Ud fra de samlede oplysninger i sagen vurderer AP Pension [klagers] erhvervsevne. Således fastholder AP Pension, at de arbejdsprøvninger som [klager] har gennemført, efter AP pensions vurdering ikke har iagttaget rette skånehensyn, hvilket bekræftes af [klager], der udtaler, at arbejdsprøvningen på værkstedet er hård fysisk, ligesom en funktion i en tøjbutik heller ikke synes at iagttage rette skånehensyn.

Yderligere skal det præciseres, at afgørende for, hvorvidt [klager] opfylder betingelserne for udbetaling af invalidepension udelukkende beror på helbredsmæssige og økonomiske forhold. Forhold som kørselsafstand til arbejdsprøvning og alder er faktorer, der kan indgå i de offentlige myndigheders vurdering af arbejdsevnen, men som efter aftalegrundlaget ikke er faktorer, der indgår i AP Pensions vurdering af erhvervsevnen. Dertil skal det påpeges, at AP Pension ikke er bundet af de offentlige myndigheders vurdering af [klager], jf. AP Pensions svarskrift af 2. november 2012.

Ud fra ovenstående fastholder AP Pension, at [klager] ikke med tilstrækkelig sandsynlighed har dokumenteret, at hendes generelle erhvervsevne, det vil sige erhvervsevnen i alle erhverv er varigt nedsat med mindst halvdelen."

Af forsikringsbetingelserne fremgår bl.a.:

"**Midlertidig erhvervsevnenedsættelse**
Stk. 2. Forsikrede har ret til Gruppeinvaliderente, hvis AP Pension vurderer, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold i en begrænset periode ikke er i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene mere end 1/2 respektive 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn og med samme alder, uddannelse og arbejde (faginvaliditet).

Stk. 3. Gruppeinvaliderente udbetales ved midlertidig erhvervsevnenedsættelse i en begrænset periode, indtil forsikredes tilstand er afklaret, dog maksimalt i 24 måneder. Herefter vurderer AP Pension, om erhvervsevnen er nedsat varigt i dækningsberettiget grad, eller om dækningen helt bortfalder, jf. nedenfor.

Varig erhvervsevnenedsættelse
Stk. 4. Forsikrede har ret til gruppeinvaliderente, hvis AP Pension vurderer, at forsikrede på grund af helbredsmæssige forhold varigt ikke er i stand til ved egen arbejdsindsats at tjene

mere end 1/2 respektive 1/3 af, hvad der er sædvanligt for personer uden nedsat erhvervsevne på samme egn med samme uddannelse og alder (generel erhvervsevne).

Stk. 5. Hvis forsikrede har ret til udbetaling, fordi erhvervsevnen er varigt nedsat, opnår forsikrede også ret til præmiefritagelse fra førstkommende præmieforfald.

Udbetaling
Stk. 6. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mellem 1/2 og 2/3, udbetales halv Gruppeinvalideerente.

Stk. 7. Hvis erhvervsevnen er nedsat med mindst 2/3, udbetales fuld Gruppeinvaliderente."

Nævnet udtaler:
Afgørende for klagerens ret til invalidepension er, om hendes generelle erhvervsevne er nedsat til 1/2 eller derunder. Det er dermed ikke de offentlige pensionsmyndigheders vurdering af hendes arbejdsevne, der er afgørende for hendes ret til udbetaling af invalidepension fra selskabet.

Efter sin gennemgang af sagen - herunder det lægelige og kommunale materiale - finder nævnet, at klagerens erhvervsevne ikke på det foreliggende grundlag kan anses for nedsat til 1/2 eller derunder. Nævnet har herved lagt vægt på, at hun i et erhverv, hvor de nødvendige skånebehov iagttages, bør kunne klare et deltidsarbejde. På denne baggrund finder nævnet, at klageren ikke for tiden har dokumenteret et generelt erhvervsevnetab på mindst 1/2, og nævnet kan herefter ikke kritisere, at selskabet har standset udbetalingerne.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Klageren får ikke medhold.

Marianne Højgaard Pedersen
formand